

Trafikuskottets betänkande 2023/24:TU8

Behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om en gemensam digital ingång

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång. Ändringarna innebär att regeringen inte längre ska bestämma vilka som ska vara s.k. behöriga myndigheter enligt EU-förordningen utan att varje myndighet och enskilt organ själv ska identifiera sig som behörig myndighet.

Lagändringarna ska börja gälla den 1 juli 2024.

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:40 Behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om en gemensam digital ingång.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Regeringens lagförslag	5
Bakgrund.....	5
Propositionen	6
Utskottets ställningstagande.....	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:126) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:40.

Stockholm den 13 februari 2024

På trafikutskottets vägnar

Ulrika Heie

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulrika Heie (C), Thomas Morell (SD), Gunilla Svantorp (S), Maria Stockhaus (M), Jimmy Ståhl (SD), Åsa Karlsson (S), Kadir Kasirga (S), Helena Gellerman (L), Carina Ödebrink (S), Ann-Sofie Lifvenhage (M), Linda W Snecker (V), Oskar Svärd (M), Linus Lakso (MP), Johanna Rantsi (M), Lars Johnsson (M), Inga-Lill Sjöblom (S) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2023/24:40 Behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om en gemensam digital ingång. Inga motioner har lämnats in med anledning av propositionen.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att bestämmelserna om behöriga myndigheter i 2 § lagen (2022:126) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång ändras. Förslaget innebär att regeringen inte längre ska bestämma vilka som ska vara behöriga myndigheter enligt EU-förordningen, utan i stället ska varje myndighet och enskilt organ själv identifiera sig som behörig myndighet.

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändring i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång. Förslaget innebär att regeringen inte längre ska bestämma vilka som ska vara behöriga myndigheter enligt EU-förordningen.

Bakgrund

EU-förordningen om en gemensam digital ingång

Den 2 oktober 2018 antog Europaparlamentet och rådet förordning (EU) 2018/1724 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 (den s.k. förordningen om en gemensam digital ingång). Förordningen trädde i kraft den 12 december 2018 och började tillämpas stegvis.

EU-förordningen ska tillgängliggöra information i en gemensam portal

EU-förordningen syftar till att underlätta och minska den administrativa bördan för både privatpersoner och företag som utför ärenden eller bedriver verksamhet över gränserna inom EU genom att samla information i en gemensam digital ingång. Ingången ska integreras i Europeiska kommissionens portal Ditt Europa som ska fungera som en central kontaktpunkt med samlad tillgång till webbsidor med information, förfaranden och tjänster.

EU-förordningen innehåller bestämmelser om vilken typ av information, förfaranden och tjänster som ska vara tillgängliga i den gemensamma ingången. Information som ska finnas tillgänglig och som omfattas av förordningen handlar t.ex. om rättigheter och skyldigheter att söka arbete, ta och förnya körkort och få läkarvård i en annan medlemsstat. När det gäller förfaranden handlar det t.ex. om att ansöka om studiebidrag, anmäla adressändring och ansöka om ett europeiskt sjukförsäkringskort. I fråga om de hjälp- och problemlösningstjänster som omfattas är ett exempel de nationella kontaktpunkterna för gränsöverskridande hälso- och sjukvård.

Behöriga myndigheter ska uppfylla EU-förordningens syfte

Enligt EU-förordningens artikel 3.4 definieras en behörig myndighet som en myndighet eller ett organ i en medlemsstat som inrättats på nationell, regional eller lokal nivå och som har ett specifikt ansvar när det gäller den information,

de förfaranden samt de hjälp- och problemlösningstjänster som omfattas av förordningen. Medlemsstaterna, nationella samordnare och behöriga myndigheter behöver alltså uppfylla sina skyldigheter enligt EU-förordningen och tillgängliggöra dessa i den gemensamma ingången för att förordningens syfte ska uppnås.

Kompletterande nationella bestämmelser

Efter riksdagens beslut den 17 februari 2022 (bet. 2021/22:TU3, rskr. 2021/22:151) trädde lagen (2022:126) om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång ikraft den 1 april 2022.

Lagen innebär att regeringen ska bestämma vilka förvaltningsmyndigheter under regeringen som ska vara behöriga myndigheter eller nationella samordnare för EU-förordningen. Enligt lagen får regeringen även meddela föreskrifter om vilka kommunala myndigheter och enskilda organ som ska vara behöriga myndigheter eller nationella samordnare. I lagen specificeras också att behöriga myndigheter ska ge tillgång till information, förfaranden och hjälp- och problemlösningstjänster i enlighet med EU-förordningen.

Den 24 februari 2022 utfärdade regeringen förordningen (2022:127) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång. I förordningen föreskriver regeringen att Myndigheten för digital förvaltning (Digg) är nationell samordnare för EU-förordningen.

Propositionen

Bestämmelser om att regeringen utser behöriga myndigheter tas bort

I propositionen föreslår regeringen att 2 § lagen (2022:126) om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång ändras så att regeringen inte längre ska bestämma vilka myndigheter och enskilda organ som ska vara behöriga enligt förordningen.

Enligt regeringen har det framkommit att det råder oklarhet om huruvida bestämmelsen är nödvändig eftersom det redan följer av förordningens artikel 3.4 vilka som är behöriga myndigheter. Dessa är i så fall redan skyldiga att uppfylla sina skyldigheter enligt förordningen, oavsett om de är utsedda av regeringen eller inte. Regeringen menar således att rättsläget kan förtydligas om bestämmelsen tas bort.

Regeringen framhåller i sammanhanget att en EU-förordning är direkt tillämplig i EU:s medlemsstater och varken får eller ska transformeras till nationell rätt. Av den anledningen behöver alltså regeringen inte utse behöriga myndigheter eller organ för att dessa ska vara skyldiga att uppfylla EU-förordningen. Regeringens förslag innebär i stället att varje myndighet och enskilt organ själv ska identifiera sig som behörig myndighet.

Ikfratträddande

Regeringen menar att de föreslagna ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket regeringen bedömer är den 1 juli 2024.

Förslagets konsekvenser

Regeringen bedömer att förslaget kan leda till att Digg initialt får en ökad börda i sin roll som nationell samordnare eftersom de behöriga myndigheterna inte längre kommer att pekats ut i den nationella lagstiftningen. Myndighetens samordningsuppdrag kan därmed komma att innebära vissa tillfälliga merkostnader, vilka regeringen menar ryms inom den tidigare beviljade finansieringen. Regeringen framhåller att den ökade samordningsbördan i praktiken borde bli liten eftersom de behöriga myndigheterna redan bör vara införstådda med att de ska tillämpa EU-förordningen.

Regeringen bedömer även att förslaget sammantaget kommer att leda till ökad tydlighet om vilka skyldigheter som följer av EU-förordningen när det gäller vilka myndigheter som är behöriga myndigheter. Enligt regeringens bedömning har förslaget ingen betydelse för själva tillämpningen av EU-förordningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar, liksom regeringen, att det av EU:s förordning om en gemensam digital ingång redan framgår vilka myndigheter och organ som ska räknas som s.k. behöriga myndigheter. Dessa är redan skyldiga att tillämpa de bestämmelser som finns i EU-förordningen, även om de inte har pekats ut av regeringen. Utskottet välkomnar således regeringens förslag till ändringar i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning för att minska osäkerheten vid tillämpningen av EU-förordningen.

Utskottet anser att regeringens förslag är ändamålsenligt utformat och konstaterar att det inte har väckts några följdmotioner med anledning av propositionen. Därmed föreslår utskottet att riksdagen bifaller regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:40 Behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om en gemensam digital ingång:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:126) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:126) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2022:126) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

Regeringen bestämmer vilka förvaltningsmyndigheter under regeringen som ska vara *behöriga myndigheter eller* nationella samordnare enligt EU-förordningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka kommunala myndigheter och enskilda organ som ska vara *behöriga myndigheter eller* nationella samordnare enligt EU-förordningen och vilka uppgifter som en samordnare ska ha enligt artikel 28.1 i EU-förordningen.

Regeringen bestämmer vilka förvaltningsmyndigheter under regeringen som ska vara nationella samordnare enligt EU-förordningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka kommunala myndigheter och enskilda organ som ska vara nationella samordnare enligt EU-förordningen och vilka uppgifter som en samordnare ska ha enligt artikel 28.1 i EU-förordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2024.